

Jaarrekening 2021

Jaarrekening 2021

1. Algemeen

- 1. Bestuursverslag 2

1.2 Indeling jaarrekening:

- 2. Balans 6
- 3. Staat van baten en lasten 7
- 4. Grondslagen 8
- 5. Toelichting op de balans 13
- 6. Toelichting op de staat van baten en lasten 17
- 7. Overige gegevens 23
- Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Inleiding

Het voorliggende bestuursverslag vloeit voort uit de eisen die gelden voor organisaties zonder winststreven die hun jaarcijfers willen rapporteren volgens RJK¹, hoofdstuk C1 'Kleine-organisaties-zonder-winststreven'. Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening en het jaarverslag de verantwoording van de vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland over 2021.

Structuur

Statutaire naam:	Sovon Vogelonderzoek Nederland
Vestigingsplaats:	Nijmegen
Rechtsvorm:	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid
Kamer van Koophandel nr.:	40534547

Bestuur

Het bestuur van Sovon stelt het beleid op hoofdlijnen vast en toetst de realisatie door de vereniging aan dit beleid. De dagelijkse leiding van de organisatie is gedelegeerd aan de directeur, ondersteund door het managementteam bestaande uit de drie afdelingshoofden. Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan de ledenraad. Zowel het bestuurslidmaatschap als het ledenraadslidmaatschap zijn onbezoldigde functies.

De volgende personen hadden in 2021 zitting in het bestuur:

- Edwin Kok (voorzitter)
- André Stougie (penningmeester)
- Susan Kaak (secretaris, tot november 2021)
- Ben van Os (lid)
- Marcel Visser (lid, tot november 2021)
- Marthe Jongmans (lid)
- Tina Leguijt (lid)
- Bart Nolet (lid vanaf november 2021)
- Mark Giesbers, secretaris vanaf november 2021)

Susan Kaak en Marcel Visser zijn eind oktober vanwege het bereiken van het einde van hun tweede termijn afgetreden als lid van het bestuur. Bart Nolet en Mark Giesbers zijn eind oktober unaniem door de Ledenraad van Sovon benoemd tot leden van het bestuur.

Ledenraad

De ledenraad is een afvaardiging van de leden, gekozen vanuit de 20 districten. Per district kunnen maximaal twee personen voor een periode van hooguit acht jaar zitting hebben. Eind 2021 waren Henrik de Nie, Pieter Hielema, Harry Smit en Antje Ehrenburg aan het eind van hun tweede termijn van vier jaar en namen afscheid. Ook Jan de Leeuw heeft zijn lidmaatschap van de ledenraad eind 2021 neergelegd. Hub Vroomen (Limburg Zuid), Fons van Haelst (Utrecht), Simon Vink (Grote Rivieren) en Miranda Zutt-van der Made (NH noord) zijn in oktober toegetreden tot de ledenraad.

De ledenraad vergaderde in 2021 driemaal met het bestuur over o.a. de jaarrekening 2020, de begroting 2022 en de activiteiten ter ondersteuning van de waarnemers; vanwege de Covid19-maatregelen was zowel de voorjaarsvergadering als de najaarsvergadering digitaal. Tevens had de ledenraad een belangrijke inbreng bij de selectie van de jury voor de selectie van de Vrijwilliger van het Jaar 2021 en de Stimuleringsprijs 2021. In 2021 bestond de jury uit Jan Lohuis, Ed ter Laak en Ben van Os.

Eind augustus werd er een extra vergadering belegd in de Zwarte Schuur in de Biesbosch voor het bespreken van de concept Meerjarenvisie 2022-2025. Bij dit belangrijke beleidsdocument is de inbreng van de ledenraad cruciaal.

¹ Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen (RJ) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro en kleine rechtspersonen (RJK)

Het uitbreken van de Covid19-pandemie en de gevolgen daarvan voor tellers, medewerkers en de betaalde opdrachten kreeg net als in 2020 veel aandacht van de ledenraad. Daarnaast heeft de ledenraad met het bestuur gesproken over het beleid ten aanzien van criteria voor sponsors en adverteerders. Uitgebreid werd er ook gesproken over de wenselijkheid van meer diversiteit binnen Sovon.

De ledenraad bestond in 2021 uit de volgende leden: Jan de Beer (Utrecht), Wim van Boekel (Groningen), Maurits de Brauw (Zeeland), Arjo Bunscoeke (Groningen), Eric van Damme (Brabant West), Hans Dijkstra (NH Noord), Ger Duijf (Brabant West), Antje Ehrenburg (NH-Zuid), Fons van Haelst (Utrecht), Pieter Hielema (Utrecht), Bert Jager (Veluwe), Dini Helmers (Zeeland), Wynand Koekkoek (Twente), Joop Kramer (Drenthe), Ed ter Laak (Flevoland), Jan de Leeuw (Brabant Oost), Joop de Leeuw (ZH Noord), Jan Lohuis (Twente), Erik Macco (Limburg Zuid), Mary Mombarg (Achterhoek), Henrik de Nie (Grote Rivieren), Jacques van der Ploeg (Flevoland), Dirk Prop (NH Zuid), Marco van Reenen (Veluwe), Jos Scholten (Overijssel West), Eelke Schoppers (Drenthe), Harry Smit (NH Noord), Hein Verkade (ZH Noord), Simon Vink (Grote Rivieren), Klaas Visser (Friesland), Hub Vroomen (Limburg Zuid), Marten Wesselius (Friesland), Bastiaan van de Wetering (ZH Zuid), Mignon van den Wittenboer en Miranda Zutt-van der Made (NH Noord).

Directeur

- Theo Verstrael

Managementteam

- Directeur en de drie afdelingshoofden: Julia Stahl (afd. Onderzoek), Carolyn Vermanen (afd. Communicatie & Bedrijfsvoering), Rob Vogel (afd. Monitoring)

Personeel

- De personele bezetting bedroeg gemiddeld over het jaar 53,6 fte. Op 31 december 2021 waren 62 medewerkers bij de organisatie in dienst.

Visie en missie

Visie (positionering en doel)

In de visie van Sovon spelen informatie en kennis over vogelpopulaties een essentiële rol in de besluitvorming over ruimtelijke plannen en activiteiten waarbij vogels en hun leefgebieden in het geding zijn. Dankzij de tellingen van onze vrijwillige vogelwaarnemers beschikt Sovon over deze informatie en kennis. Met het beschikbaar stellen hiervan aan de maatschappij levert Sovon een belangrijke bijdrage aan de kennisontwikkeling over vogels en aan (het draagvlak voor) zorgvuldige besluitvorming.

Missie

Sovon brengt van alle vogelsoorten de ontwikkelingen in aantallen en verspreiding in hun leefgebieden in beeld met behulp van vrijwillige vogeltellers. Naar de achterliggende oorzaken van de geconstateerde ontwikkelingen doet Sovon aanvullend onderzoek. De resultaten dragen bij aan zorgvuldig natuurbeleid en -beheer, aan verdere kennisontwikkeling en aan bredere bekendheid van de dynamiek in vogelpopulaties bij het brede publiek.

Wijzigingen in (statutaire) doelstelling

In 2021 hebben zich geen wijzigingen in statutaire doelstelling voorgedaan.

Kernactiviteiten

Net als in 2020 werd ook in 2021 de coördinatie van de meetnetten en het realiseren van advies- en onderzoeksopdrachten deels belemmerd door de maatregelen vanwege de Covid-pandemie. Met name de activiteiten voor werving, opleiding en begeleiding van tellers in het veld konden vrijwel geen doorgang vinden. Dankzij gewinning bij zowel het bureau als de tellers en de brede en tijdige inzet van digitale communicatie was de ondersteuning van de tellingen toch op een goed niveau wat zich vertaalde in opnieuw een hoge deelname aan de telprojecten. De lockdown aan het einde van 2021 leverde behoorlijke logistieke problemen op voor de watervogeltellingen in het Waddengebied maar die zijn opgelost door de gerichte inzet van zeer ervaren tellers.

Bij de uitvoering van de advies- en onderzoeksprojecten is het voor de tweede jaar op rij gelukt om ondanks de beperkingen het werk met de gewenste kwaliteit uit te voeren. De inbreng van vogelkennis in de maatschappelijke discussie over windenergie op land was een belangrijke mijlpaal, evenals het binnenhalen van enkele veelomvattende adviesopdrachten ten behoeve van de actualisatie van de landelijke doelen en

de gebiedsdoelen die onderdeel zullen zijn van het strategische plan van het Ministerie van LNV om de landelijke instandhoudingsdoelen onder N2000 te bereiken.

De beperkende maatregelen hebben er ook weer toe geleid dat medewerkers nauwelijks opleidingen hebben kunnen volgen en dat noodgedwongen overleggen binnen projecten over uitvoering, afstemming en coördinatie veelal digitaal moesten gebeuren. Dat heeft veel van alle medewerkers gevraagd; dat het ondanks deze moeilijke werkomstandigheden is gelukt om veel projecten goed af te ronden verdient een groot compliment aan allen.

Voor een overzicht van de in 2021 uitgevoerde activiteiten wordt verwezen naar het jaarverslag van de vereniging.

Bestuurlijke voornemens en besluiten

Het bestuur kwam in 2021 vijf keer digitaal bij elkaar voor een reguliere vergadering en daarnaast drie keer voor het digitaal bespreken van onderdelen van de nieuwe Meerjarenvisie 2022-2025. De Meerjarenvisie, waarin onder andere de visie en missie van de vereniging scherper zijn verwoord, is vastgesteld in de oktobervergadering van de Ledenraad. De nieuwe visie bouwt voort op de vorige waarvan de meeste doelen behaald zijn.

Het financieel resultaat over 2021 bleek hoger dan begroot; hierdoor kon de continuïteitsreserve op het niveau van 50% van de personeelslasten inclusief sociale lasten worden gehandhaafd, conform het besluit van het bestuur uit 2018 dat in 2021 is bekrachtigd. Het restant van het financieel resultaat zal in overleg met het bureau worden besteed aan verenigingsprojecten.

Eind 2021 namen Susan Kaak en Marcel Visser afscheid van het bestuur omdat zij hun twee termijnen hadden volgemaakt. Aan de hand van een competentieschema heeft het bestuur gezocht naar geschikte opvolgers en gevonden in Mark Giesbers en Bart Nolet; zij zijn eind oktober door de ledenraad benoemd in het bestuur.

Het bestuur verricht haar werkzaamheden onbezoldigd. Het functioneren wordt jaarlijks door het bestuur intern geëvalueerd conform de gedragscode Goed Bestuur Goede Doelen.

Begroting 2022

De onderstaande begroting voor 2022 is goedgekeurd in de bestuursvergadering op 27 september 2021. De driemaandelijksse financiële rapportages vormden een belangrijke basis voor het opstellen van de begroting.

Begroting 2022		
Baten	subtotaal	totaal
Baten als tegenprestatie voor diensten		€ 5.399.272
Overige baten	€ 176.800	
		€ 176.800
Som der baten		€ 5.576.072
Lasten		
Projectkosten	€ 608.190	
Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	€ 4.191.468	
Afschrijvingen	€ 35.700	
Verenigingskosten (materiaal, diensten)	€ 178.250	
Overige bedrijfskosten	€ 616.450	
Som der lasten		€ 5.630.058
Saldo van baten en lasten		€ -53.986

Financieel beleid

Continuïteitsreserve

De gewenste grootte van de continuïteitsreserve komt overeen met 50% van de personeelskosten in het jaar waarover een jaarrekening is vastgesteld. Die kosten bedroegen in 2021 € 4.020.039 waarmee de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve uitkomt op € 2.010.020. Uit het financieel resultaat over 2021 is € 155.325 toegevoegd aan de continuïteitsreserve die daarmee op de gewenste hoogte is gebracht.

Besteding restant financieel resultaat

Na toevoeging aan de continuïteitsreserve en een bestuursbesluit voor een toevoeging van een ontvangen legaat aan de bestemmingsreserves Rob Goldbach publicatiefonds van € 10.000, waaruit een onttrekking van € 2.534 in 2021 heeft plaatsgevonden, resteert nog een bedrag van € 237.357 van het financieel resultaat. Dit totale bedrag van € 237.357 is toegevoegd aan de algemene reserve van de vereniging. Het bureau zal in overleg met het bestuur een bij de doelstellingen van de vereniging passende bestemming zoeken.

Ten laste van de algemene reserve van de vereniging is in 2021 door het bestuur een totaal bedrag van € 109.813 bestemd voor verenigingsactiviteiten. Daarvan is in 2021 totaal € 10.813 reeds onttrokken waardoor er per 31-12-2021 een bedrag van € 99.000 resteert in de bestemmingsreserve Activiteiten achterban.

Door de toevoeging van een legaat en onttrekkingen aan het Rob Goldbach publicatiefonds bedraagt de totale bestemming hiervoor per 31-12-2021 € 10.716.

Liquide middelen

Ten behoeve van risicospreiding worden de liquide middelen verdeeld over meerdere banken (Rabobank, ING, ASN en Triodos). Op grond van de scores op het gebied van duurzaamheid heeft het bestuur besloten de financiële dienstverlening van ING te minimaliseren. Toen in de loop van 2021 duidelijk werd dat alle banken boven een bepaald drempelbedrag rente in rekening zouden gaan brengen is de spreiding van de liquide middelen zoveel mogelijk geoptimaliseerd. Het betalingsverkeer naar de achterban loopt via de Triodosbank, de spaargelden zijn ondergebracht bij Rabobank, ING en ASN. De spaarrekening bij de Triodos is per 2021 opgeheven.

Daarnaast is er door het bureau op gestuurd dat grote betalingen zo snel als mogelijk was werden gerealiseerd zodat niet meer middelen op de rekening stonden dan noodzakelijk.

Risicomanagement

De directeur draagt er zorg voor dat belangrijke risico's voor continuïteit van de vereniging Sovon tijdig aan het bestuur worden voorgelegd. In dat kader is ook in 2021 in het bestuur gesproken over de gevolgen van de Covid-19 uitbraak voor de organisatie. Gelukkig bleek het goed mogelijk om de vogeltellingen te blijven coördineren waardoor de dekking van de meetnetten ook in 2021 goed was.

In 2021 was de opdrachtenportefeuille zeer goed gevuld, resulterend in de hoogste bruto omzet ooit. In combinatie met een hoog aandeel direct gewerkte uren en lagere kosten dan begroot is een goed financieel resultaat behaald. Het ligt in de lijn der verwachting dat de komende tijd (2-3 jaar) er veel werk zal zijn voor Sovon. Voor de periode daarna is de onzekerheid wel groter geworden vanwege de onvoorspelbaarheid van de huidige geopolitieke crisis en de onvoorspelbare ontwikkeling van de pandemie. Omdat Sovon veel advies- en onderzoekswerk in het kader van de Europeesrechtelijke verplichtingen van Nederland uitvoert die naar verwachting grotendeels zullen doorgaan, valt op korte termijn geen terugval in het aantal opdrachten te verwachten. Bij actuele maatschappelijke discussies, waaronder het vrijmaken door de rijksoverheid van aanzienlijke financiële middelen voor maatregelen om de stikstofdepositie duurzaam terug te dringen en de energietransitie verder te ontwikkelen, blijft structureel sprake van een grote kennisbehoefte over vogels waarbij Sovon een belangrijke kennisleverende partij is. Daarmee ligt er voor 2022 en de daarop volgende jaren een stevige basis om onze werkzaamheden te blijven uitvoeren. Punt van aandacht blijft daarbij wel hoe tijd en capaciteit vrij te maken voor het realiseren van de aanvullende verenigingsprojecten waarvoor in 2020 bestemmingsreserves zijn gevormd.

Het is goed mogelijk dat de overheid, verreweg de grootste opdrachtgever van Sovon, tussentijds de beschikbare budgetten gaat herprioriteren om onverwachte uitgaven als gevolg van de geopolitieke crisis te kunnen doen. De gezonde liquiditeits- en solvabiliteitspositie van Sovon maken dat we desondanks de komende jaren met vertrouwen tegemoet zien.

Jaarrekening 2021

2. Balans

Balans	2021		2020	
na resultaatbestemming				
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	63		4.774	
Materiële vaste activa	<u>61.498</u>		<u>72.019</u>	
	61.561			76.793
Vorderingen				
Debiteuren	815.089		640.905	
Overige vorderingen en overlopende activa	128.564		116.222	
Nog te factureren termijnen	<u>763.534</u>		<u>609.874</u>	
	1.707.187			1.367.001
Liquide middelen		2.069.038		1.903.248
		<u>3.837.786</u>		<u>3.347.042</u>
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve vereniging	269.807		131.450	
Continuïteitsreserve	2.010.020		1.854.695	
Bestemmingsreserves	<u>109.716</u>		<u>3.250</u>	
	2.389.543			1.989.395
Kortlopende schulden				
Crediteuren	149.741		201.232	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	75.979		184.201	
Overige schulden en overlopende passiva	443.970		348.284	
Vooruit gefactureerde termijnen	<u>778.553</u>		<u>623.930</u>	
	1.448.243			1.357.647
		<u>3.837.786</u>		<u>3.347.042</u>

3. Staat van baten en lasten

	werkelijk	begroting	werkelijk
Baten	2021	2021	2020
Gerealiseerde Baten als tegenprestatie voor diensten	5.662.061	5.508.664	5.307.484
Overige baten	210.617	190.820	184.963
Financiële baten	0	0	3
Som der baten	5.872.678	5.699.484	5.492.450
Lasten			
Projectkosten	699.291	637.705	740.569
Verkoopkosten	3.120	0	0
Lonen en salarissen	3.168.007	3.371.003	2.932.407
Sociale lasten	530.985	562.000	506.854
Pensioenlasten	321.047	302.000	270.129
Afschrijvingen	36.835	54.811	55.265
Verenigingskosten	131.261	147.150	109.417
Algemene personeelskosten	128.665	171.050	129.030
Huisvestingskosten	180.315	193.920	174.887
Kantoorkosten	181.946	172.100	166.860
Algemene kosten	85.036	71.000	66.915
Financiële lasten	6.022	3.500	2.599
Som der lasten	5.472.530	5.686.239	5.154.932
Saldo van baten en lasten	400.148	13.245	337.518
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging Rob Goldbachpublicatiefonds	10.000	0	0
Onttrekking Rob Goldbachpublicatiefonds	-2.534	0	-1.750
Toevoeging activiteiten achterban	109.813	0	0
Onttrekking activiteiten achterban	-10.813	0	-5.000
Toevoeging Continuïteitsreserve	155.325	0	123.833
Onttrekking Algemene reserve Vereniging	-99.000	0	0
Toevoeging Algemene reserve Vereniging	237.357	13.245	220.435
	400.148	13.245	337.518

4. Grondslagen

Organisatie en activiteiten

Vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland
Statutair gevestigd te Nijmegen
Kamer van Koophandel nr.: 40534547
Kantoorhoudend te Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen

Sovon Vogelonderzoek Nederland volgt de ontwikkelingen van alle in het wild voorkomende vogelsoorten in Nederland op de voet. Dit gebeurt door middel van signalerend onderzoek (monitoring) en door uitvoering van veld- en bureaustudies die bijdragen aan het verklaren van de gesignaleerde ontwikkelingen (verklarend onderzoek).

Kernactiviteiten

- Coördinatie van vogeltellingen
- Beheer, analyse en interpretatie van gegevens
- Publiceren van de resultaten

De drijfveren

Onze drijfveren zijn kennisvermeerdering, kennisoverdracht en ondersteuning van natuurbeleid, -bescherming en –beheer. Sovon wil zich te allen tijde manifesteren als een onafhankelijk en objectieve organisatie. Onze kernwaarden zijn:

- Betrouwbaarheid; onze methodieken leveren betrouwbare vogelgegevens op.
- Objectiviteit; onze medewerkers stellen zich neutraal en objectief op bij het uitvoeren van projecten.
- Expertise; Sovon is de autoriteit wat betreft het voorkomen van vogels en het verklaren van veranderingen daarin.
- Toepassingsgericht: onze medewerkers kunnen de aanwezige kennis vertalen in gerichte beantwoording van vragen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de vereniging zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de Richtlijnen Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 Organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in €.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Toelichting stelselwijziging

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Om te voldoen aan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, wet- en regelgeving en verbeterd inzicht is overgegaan tot een andere verwerkingswijze van projecten in de jaarrekening.

In hoofdlijnen betekent dit dat in de balans geen post onderhanden projecten wordt opgenomen en in de staat van baten en lasten geen wijziging onderhanden projecten. De in staat van baten en lasten verantwoorde projectopbrengsten betreffen de gefactureerde termijnen met een correctie voor de nog te factureren termijnen en vooruit gefactureerde termijnen. Deze posten (Nog te factureren projectopbrengsten en Vooruit gefactureerde projectopbrengsten) zijn afzonderlijk in de balans opgenomen.

De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

De verwerking van de stelselwijziging heeft retrospectief plaats gevonden. Dit betekent dat het eigen vermogen aan het eind van het voorgaande boekjaar is herrekend op basis van de gewijzigde grondslagen en dat het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorgaande boekjaar voor en na herrekening is verwerkt als een rechtstreekse mutatie in de Algemene reserve van de Vereniging.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn door de toegepaste stelselwijziging ten behoeve van vergelijkingsdoeleinde aangepast. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, ook qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Valuta omrekening

De jaarrekening luidt in Euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de vereniging is. Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetaire balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling dan wel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De afschrijving van de geactiveerde ontwikkelingskosten vangt aan zodra de commerciële productie is gestart en vindt lineair plaats over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Onderzoekskosten worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, inclusief een gedeelte omzetbelasting in verband met gedeeltelijke vrijstelling, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Het afschrijvingspercentage op computers, software en fietsen bedraagt 33,3% per jaar. De afschrijvingen op de inventaris varieert van 12,5% tot 33,33% per jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Debiteuren

De vorderingen op debiteuren worden opgenomen tegen de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer het de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Eigen vermogen

Algemene reserve vereniging

Het algemene reserve vereniging is vrij besteedbaar vermogen.

Continuïteitsreserve en bestemmingsreserves

De continuïteitsreserve en bestemmingsreserves bestaan uit het deel van het eigen vermogen dat het bestuur van de vereniging heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Projectopbrengsten en projectkosten

Projectopbrengsten en projectkosten worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de staat van baten en lasten naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum. De mate waarin de prestaties zijn verricht is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. De in staat van baten en lasten verantwoorde projectopbrengsten betreft de gefactureerde termijnen met een correctie voor de nog te factureren termijnen en vooruit gefactureerde termijnen.

Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt als onderdeel van de projectkosten.

Giften en schenkingen

Giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten uit nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegd pensioenregeling op basis van

(voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

De vereniging heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële en materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Belastingen

Met ingang van januari 1985 is Sovon door de Belastingdienst vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

5. Toelichting op de balans

	2021	2020
Immateriële vaste activa		
Implementatie AFAS ERP-systeem	63	4.774
Materiële vaste activa		
Computers	24.644	30.494
Software	2.316	5.175
Inventaris	29.812	32.298
Fietsen woon-werkverkeer	4.726	4.052
	61.498	72.019
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	815.089	640.905
	815.089	640.905
Overige vorderingen en overlopende activa		
Waarborg huur Natuurplaza	10.834	10.766
Overige vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	117.730	105.708
Nog te factureren termijnen	763.534	609.874
	892.098	726.348
Nog te factureren bedragen		
31-12-2020: Nog te factureren termijnen	-	-
Stelselwijziging:	-	609.874
1-1-2021: Nog te factureren termijnen	-	609.874
Liquide middelen		
Rabobank rekeningcourant 10.51.17.056	715.394	779.688
Rabobank spaarrekening 83.58	250.000	300.016
Rabobank spaarrekening 07.42	250.000	-
Triodos Internet zaken Rekening 39.12.03.185	101.048	111.418
Triodos Internet Rendement 202.50.89.732	-	99.990
ASN internetspaarrekening 82.01.94.190	249.457	300.182
ING ZKL rekeningcourant	252.805	61.312
ING ZKL spaarrekening	249.424	249.737
myPOS pinnen Sovon 1+2	444	454
Kas	466	451
	2.069.038	1.903.248

	2021	2020
Toelichting mutatie		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve Vereniging		
<i>Stelselwijziging Algemene reserve Vereniging</i>		
Algemeen reserve Vereniging 31-12-2020:	127.131	-
Stelselwijziging:		
vervallen wijzigingen in onderhanden projecten	-107.360	-
vervallen balanspost onderhanden projecten	18.375	-
hogere projectopbrengsten	93.303	-
	<u>4.318</u>	-
Algemene reserve Vereniging 1-1-2021	131.449	-
Toevoeging activiteiten achterban	-109.813	-
Onttrekking activiteiten achterban	10.813	-
Toevoeging resultaat lopend boekjaar	<u>237.358</u>	<u>127.131</u>
	138.358	
Saldo per 31 december	<u>269.807</u>	<u>127.131</u>

Het effect van de stelselwijziging op het gerapporteerde resultaat van het voorgaande boekjaar, 2020, ad €244.214, bedraagt € 4.318.

Voorstel resultaatverwerking:

Na toevoeging aan de continuïteitsreserve en een toevoeging aan de bestemmingsreserves Rob Goldbach publicatiefonds van € 10.000 resteert nog een bedrag van € 237.358 van het financieel resultaat. Dit totale bedrag van € 237.358 is toegevoegd aan de algemene reserve van de vereniging. Het bureau heeft in overleg met het bestuur een deel van de Algemene reserve, ter grootte van € 109.813, bij de doelstellingen van de vereniging passende bestemmingen vastgesteld. Dit is conform het bestuursbesluit van 27 september 2021. In 2021 is daarvan € 10.812 gerealiseerd en aan de Algemene reserve toegevoegd.

	2021	2020
Bestemmingsreserves		
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	1.854.695	1.730.862
Toevoeging bestemming lopend boekjaar	<u>155.325</u>	<u>123.833</u>
Saldo per 31 december	<u>2.010.020</u>	<u>1.854.695</u>

Toelichting: Het eigenvermogen dient deels mede ter dekking van de continuïteitsreserve conform het bestuursbesluit uit 2001, gewijzigd op 16-11-2015 en in bestuursbesluit op 15-6-2019 herformuleert naar 50% van de personeelskosten in de huidige jaarrekening

De gewenste opbouw wijze per 31-12-2021 van de continuïteitsreserve is door het bestuur op 30 november 2021 opnieuw bevestigd. De continuïteit middels deze berekeningswijze bedraagt € 2.010.020.

	2021	2020
Reserve activiteiten achterban		
Saldo per 1 januari	-	5.000
Toevoeging Activiteiten achterban	109.813	-
Onttrekking EBB-Atlas	-10.813	-5.000
Saldo per 31 december	<u>99.000</u>	<u>-</u>

Toelichting: Het bestuur heeft in haar bestuursvergadering op 27 september 2021 uit het de Algemene Reserve Vereniging ter ondersteuning en realisatie van diverse activiteiten achterban € 109.813 bestemd. Daarvan is in 2021 reeds een deel gerealiseerd ter grootte van € 10.813. Dit bedrag is weer toegevoegd aan de Algemene Reserve Achterban.

	2021	2020
Reserve Rob Goldbach publicatiefonds		
Saldo per 1 januari	3.250	5.000
Toevoeging Rob Goldbach publicatiefonds Giften	10.000	-
Onttrekking Rob Goldbach publicatiefonds	-2.534	-1.750
Saldo per 31 december	<u>10.716</u>	<u>3.250</u>

Toelichting: Het bestuur heeft in 2009 deze reserve vastgesteld ter nagedachtenis van bestuurslid Rob Goldbach. Doel is wetenschappelijke publicaties inzake vogels te ondersteunen en mogelijk te maken. In 2020 zijn bijdrages gegeven aan 2 organisaties ter ondersteuning van de uitgaven van publicaties over vogels. In 2021 is een legaat ontvangen ter grootte van € 10.000. Dit is in het bestuursbesluit van 30 november 2021 bestemd aan het fonds. In 2021 zijn aan 5 organisaties ondersteuning van de uitgaven van publicaties over vogels, voor in totaal € 2.534, aan bijdrages gegeven.

	2021	2020
Kortlopende schulden		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	74.415	101.087
Loonbelasting	145	50.340
Sociale verzekeringslasten	1.419	33.192
Pensioenpremies	-	-418
	<u>75.979</u>	<u>184.201</u>

	2021	2020
Overige schulden en overlopende passiva		
VISA creditcard	179	2.749
Vakantiedagen/toeslag	375.107	337.041
Overige schulden en overlopende passiva	<u>68.684</u>	<u>8.494</u>
	<u>443.970</u>	<u>348.284</u>

	2021	2020
Onderhanden projecten		
31-12-2020: Onderhanden projecten	-	18.375
Stelselwijziging	-	-18.375
	<u>-</u>	<u>-</u>
31-12-2020: Vooruitgefactureerde termijnen	-	-
Stelselwijziging	-	623.930
1-1-2021: Vooruitgefactureerde termijnen	-	623.930

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

De huurperiode voor het kantoor gevestigd op Toernooiveld 1 (Natuurplaza) heeft een looptijd van 10 jaar met ingang van 1-10-2009. De jaarlijkse huur bedraagt € 117.163,- (geïndexeerd per 1-10-2021). Dit is inclusief een extra gehuurd kantoor per 1-6-2020. Het huurcontract is verlengd per 1-10-2019 voor 5 jaar met optie de huurperiode na afloop van deze eerste 5 jaar nogmaals met 5 jaar te verlengen.

Verplichtingen looptijd huurcontract 1-5 jaar periode 2023-2026 exclusief jaarlijkse CPI indexatie :

€ 468.652

Verplichtingen looptijd huurcontract langer dan 5 jaar 2027 t/m 1-10-2029 exclusief jaarlijkse CPI indexatie :

€ 322.198

Per 1-1-2015 is de locatie Leeuwarden gevestigd op Schoenmakersperk 2. De looptijd is voor onbepaalde tijd en is opzegbaar tegen het einde van het jaar met een termijn van 6 maanden. De jaarlijkse huur bedraagt € 5.400 (geïndexeerd per 1-1-2021).

De huurperiode voor de locatie Texel loopt telkens 1 jaar en is opzegbaar 6 maanden voor het einde van het jaar. Met ingang van 1-1-2022 is van 1 van de 2 kantoren de huur opgezegd. De jaarlijkse huur per 2022 bedraagt €7.436 (op basis van indexering per 1-1-2022).

Voor de locatie Wylerberg loopt de huur t/m 31-12-2023; de omvang voor Sovon is per 2019 teruggebracht tot 1 werkkamer en het medegebruik van de benedenverdieping t.b.v. specifieke evenementen. De huurbijdrage voor 2021 bedroeg € 1.256.

Verplichtingen looptijd huurcontract 1-5 jaar, periode 2023 exclusief jaarlijkse CPI indexatie

€ 1.256

6. Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten	werkelijk 2021	begroting** 2021	werkelijk 2020
Baten als tegenprestatie voor diensten			
Gerealiseerde projectopbrengsten 2020 cf. jaarrekening 2020	5.690.336	5.539.984	5.241.201
Stelselwijziging	0	0	93.304
Herrubricering: Overige baten: Verhuuropbrengsten	-28.275	-31.320	-27.021
Gerealiseerde projectopbrengsten 2020	<u>5.662.061</u>	<u>5.508.664</u>	<u>5.307.484</u>
<i>Gerealiseerde Projectopbrengsten</i>			
Inkomsten productgroep monitoring	2.293.092	2.099.010	2.028.740
Inkomsten productgroep inventarisatie	897.826	665.992	830.432
Inkomsten productgroep onderzoek	1.901.862	2.190.537	1.899.272
Inkomsten productgroep IT-Ontwikkeling	399.808	375.416	479.445
Inkomsten productgroep communicatie	169.473	177.709	69.595
Gerealiseerde Baten als tegenprestatie voor diensten	<u>5.662.061</u>	<u>5.508.664</u>	<u>5.307.484</u>

Toelichting afwijking begroting

De omzet was hoger dan begroot dankzij het acquireren van enkele grote adviesprojecten (ondergebracht bij Monitoring; veel onderzoekers werkten aan die projecten) en een grote vraag naar professionele inventarisaties.

Herrubricering:

Er heeft een herrebrucering plaatsgevonden van de post Inkomsten productgroep communicatie. Uit de post Inkomsten productgroep communicatie is 28.275 overgeheveld naar de nieuwe rubriek Verhuuropbrengsten (onder Overige baten) t.b.v. een betere weergave en inzicht. Dit geldt ook voor het jaar 2020.

Overige baten

Verhuuropbrengsten	28.275	31.320	27.021
Inkomsten algemene projecten Sovon	16.934	-	8.768
Inkomsten publicaties	8.080	5.000	10.293
Sponsoring + opbrengsten LD	18.725	40.000	22.026
Contributie organisaties	3.383	4.000	5.005
Contributie particulieren	71.930	70.000	68.112
Contributie Limosa	31.127	26.500	27.653
Giften en Fondsen	12.114	3.000	2.670
Inkomsten advertenties sovonnieuws	10.175	6.500	7.910
Overige opbrengsten	9.874	4.500	5.505
	<u>210.617</u>	<u>190.820</u>	<u>184.963</u>

Toelichting afwijking begroting:

Diverse interne projecten hebben inkomsten gegenereerd die niet voorzien waren in de begroting. De opbrengsten uit de verhuur van enkele werkruimtes vindt deels plaats op nacalculatie basis. Het ingeschatte begrote verhuuropbrengst is niet door huurder benut mede door de Covid-maatregelen van de overheid waardoor gedurende lange tijd de personele bezetting van de gehuurde ruimtes laag was en de servicekosten (o.a. catering) navenant lager. De Landelijke Dag eind november moest op het laatste moment door Covid-maatregelen van de overheid toch geheel digitaal; mede daardoor vallen de opbrengsten lager uit. Er zijn vier keer meer giften binnengekomen dan was voorzien in de begroting terwijl ook de opbrengsten van advertenties in Sovon Nieuws hoger waren dan begroot. De verkoop via de webshop (onderdeel Overige opbrengsten) leverde meer dan tweemaal op dan begroot door groter aanbod aan webartikelen.

	werkelijk 2021	begroting** 2021	werkelijk 2020
Financiële baten			
<i>Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>			
Diverse rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-	3
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3</u>

Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Betalingskortingen	-	-	-9
Diverse rentebaten	-	-	12
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3</u>

Projectkosten

Projectkosten partners derden	380.235	360.000	490.769
Projectkosten	319.056	277.705	249.800
	<u>699.291</u>	<u>637.705</u>	<u>740.569</u>

Herrubricering:

De huurkosten van de verhuuropbrengsten zijn geherrubriceerd daar deze geen deel uitmaken van de projecten. De kosten van de huur ad € 28.275, zijn verplaatst naar de huisvestingskosten. Dit geldt ook voor het jaar 2020. De begrote huurkosten derden is verlaagd met € 31.320 en verplaatst naar huisvestingskosten.

Toelichting afwijking begroting:

De kosten voor inhuur derden zijn iets hoger uitgevallen dan begroot maar de stijging loopt niet gelijk op met de gestegen omzet. Een belangrijke oorzaak van het achterblijven van deze stijging is gelegen bij een groot meerjarig samenwerkingsproject waarvan de facturen van partners niet meer via Sovon als penvoerder worden ingediend maar rechtstreeks bij de opdrachtgever. De projectkosten overige hulpmiddelen en materialen zijn wel in de lijn met de gestegen omzet meegestegen. Dit was niet voorzien in de begroting.

Verkoopkosten

Afschrijvingskosten dubieuze debiteuren	3.120	-	-
---	-------	---	---

Toelichting afwijking begroting:

Het betreft een afboeking van een debiteur waarvan de opdracht werd betwist en de betaling niet meer verwacht mag worden.

Lonen en Salarissen

Brutoloon werkdagen	2.810.676	3.021.000	2.662.243
Eindejaarsuitkering en jubileum	31.384	-	-
Reservering mutatie vakantiedagen	28.629	-3.497	9.067
Brutoloon ziektedagen	93.655	121.000	63.338
Ontvangen ziekengeld	-36.096	-20.000	-24.421
Stage vergoedingen	4.651	4.500	2.760
Beëindigingsvergoedingen	-	15.000	1.255
Vakantietoeslag	235.108	233.000	218.165
	<u>3.168.007</u>	<u>3.371.003</u>	<u>2.932.407</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2021 waren gemiddeld 53,6 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2020: 52,5).

werkelijk 2021	begroting** 2021	werkelijk 2020
-------------------	---------------------	-------------------

Toelichting afwijking begroting:

Eind 2021 is het besluit genomen om alle medewerkers een eindejaarsbonus te geven als blijk van waardering voor de door hen allemaal geleverde prestatie tijdens de moeilijke Covid-periode. Deze bonus is deels betaald uit de tijdelijk verruimde Werkkosten Regeling. Normaal wordt een generieke bonus niet gegeven waardoor het ook niet is begroot. Covid heeft er ook toe geleid dat het aandeel niet opgenomen vakantiedagen fors is toegenomen waardoor de reservering hiervoor hoger uitviel. Het ziekteverzuim lag hoger door enkele langdurige arbeidsongeschikte medewerker maar bleef ondanks Covid lager waardoor er minder kosten voor ziekteperioden zijn gemaakt. De ziekteverzuim uitkering steeg echter wel door het aantal langdurig arbeidsongeschikte medewerkers in 2021. Het lagere brutoloon werkdagen vindt zijn oorzaak in de calculatiemethode in de begroting waarin een vaste integrale kostprijs wordt gebruikt. Deze wordt in de nieuwe begrotingen bijgesteld tot een reëlere verdeling tussen salariskosten en algemene kosten (overhead).

Premie ziekteverzekering	50.929	66.000	47.129
Sociale lasten	480.056	496.000	459.725
	<u>530.985</u>	<u>562.000</u>	<u>506.854</u>

Toelichting afwijking begroting:

Omdat het (langdurig) ziekteverzuim in 2020 laag was steeg de premie van de ziekteverzekering minder snel dan was voorzien. De sociale lasten vielen lager uit dan begroot: de verwachte premiestijgingen vielen mee en de toename van het personeelsbestand is bereikt door het aannemen van jonge medewerkers waarvoor de de bruto werkgeverslasten lager waren dan van de medewerkers die zij vervingen.

Pensioenlasten

Pensioenpremies	321.047	302.000	270.129
	<u>321.047</u>	<u>302.000</u>	<u>270.129</u>

Toelichting afwijking begroting:

Op basis van een in januari 2021 genomen bestuursbesluit heeft de organisatie de verhoging van de pensioenpremie geheel voor haar rekening genomen. Hiermee was geen rekening gehouden bij de begroting.

OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

Afschrijvingen

Afschrijving Implementatiekosten AFAS 2017/2018	4.711	4.711	16.746
Afschrijvingen computerapparatuur	20.305	31.350	29.252
Afschrijvingen software	2.859	3.000	3.568
Afschrijvingen inventaris	5.967	12.250	2.861
Afschrijvingen fietsen woon-werkverkeer	2.934	3.500	2.838
Resultaat verkoop/desinvesteringen	59	-	-
	<u>36.835</u>	<u>54.811</u>	<u>55.265</u>

Toelichting afwijking begroting:

In 2021 zijn weinig investeringen gedaan in hardware en kantoorinventaris waardoor de afschrijvingen lager uitvielen dan begroot. In plaats van de kwetsbare in eigen beheer houden van dataservers wordt meer gebruik gemaakt van gehuurde ruimte bij dataservercentra. De kantoorinventaris is nagenoeg afgeschreven maar blijkt nog niet aan vervanging toe waardoor langer van de aanwezige inventaris gebruik kan worden gemaakt.

	werkelijk 2021	begroting** 2021	werkelijk 2020
Verenigingskosten			
Sovon-Nieuws	36.023	32.000	32.411
Landelijke Dag	23.467	47.000	21.706
Interne projecten	40.048	36.000	26.916
Limosa	22.329	21.000	22.473
Vrijwilligersvergoeding algemeen	269	-	321
Drukwerk/Promotiemateriaal	4.076	3.300	2.867
Overige verenigingskosten	5.049	7.850	2.723
	<u>131.261</u>	<u>147.150</u>	<u>109.417</u>

Toelichting afwijking begroting:

Sovon Nieuws is vernieuwd en wat dikker geworden waardoor de productiekosten maar vooral de verzendkosten hoger zijn dan begroot. Omdat de Landelijke Dag eind november vanwege de Covid-maatregelen weer digitaal zonder publiek moest plaatsvinden zijn er minder kosten gemaakt.

Algemene personeelskosten

Scholingskosten personeel	14.645	25.000	8.555
Congreskosten	637	20.000	2.215
Reis-, verblijfskosten	34.960	60.000	39.875
Onkostenvergoeding	27.954	30.000	35.910
Overige personeelskosten	277	7.500	4.636
Kosten arbodienst	16.376	11.000	11.479
Kantinekosten	10.527	11.000	9.276
Onderhoud fietsen	1.599	1.800	1.508
Feestdagenuitkering	21.664	3.750	14.965
Wervingskosten personeel	26	1.000	610
	<u>128.665</u>	<u>171.050</u>	<u>129.029</u>

Toelichting afwijking begroting:

In 2021 zijn nauwelijks cursussen en opleidingen gevolgd terwijl er ook geen congressen konden worden bezocht i.v.m. de Covid-maatregelen en beperkingen. Bovendien waren de reis- en verblijfskosten laag vanwege het vele thuiswerken. Gedurende het jaar zijn er enkele langdurige ziektegevallen geweest waardoor de kosten van de ARBO-dienst boven begroting uitkwamen. Bovendien heeft de ARBO-dienst een Preventief Medisch Onderzoek uitgevoerd dat onvoldoende was mee begroot.

Een deel van de eindejaarsuitkering voor de medewerkers is onder de WKR-regeling netto als feestdagenuitkering uitbetaald en op deze post geboekt. Deze niet reguliere generieke eenmalige uitkering was niet voorzien in de begroting.

Huisvestingskosten

Huurkosten derden	28.275	31.320	27.021
Huur gebouwen	114.914	113.000	105.059
Huur gebouwen Leeuwarden Noord	5.400	5.350	5.337
Huur gebouwen Kust & Wadden Texel	17.231	16.750	17.010
Schoonmaakkosten	6.991	24.000	13.160
Onderhoud en belastingen huisvesting	7.504	3.500	7.300
	<u>180.315</u>	<u>193.920</u>	<u>174.887</u>

werkelijk 2021	begroting** 2021	werkelijk 2020
-------------------	---------------------	-------------------

Herrubricering:

De huurkosten van de huuropbrengsten derden binnen de projectkosten zijn geherrubriceerd daar deze geen deel uitmaken van de projecten. De kosten van de huur ad € 28.275, zijn verplaatst naar de huisvestingskosten. Dit geldt ook voor het jaar 2020. De begrote huurkosten derden is verhoogd met € 31.320 en is verplaatst vanuit de projectkosten.

Toelichting afwijking begroting:

Omdat de kantoorbezetting vanwege de Covid-maatregelen langdurig laag was is de frequentie van schoonmaak naar beneden gebracht, met navenant lagere kosten. De begroting van de schoonmaakkosten was nog op het niveau van voor de pandemie. De huur voor het fysiek onderbrengen van enkele servers bij de Radboud Universiteit is te laag begroot onder 'Onderhoud en belastingen huisvesting'.

Kantoorkosten

Inkoopkosten webwinkel	17.716	8.000	11.454
Kantoorbenodigdheden	10.928	8.000	6.274
Diverse kantoorkosten	14.743	17.500	15.767
Drukwerk algemeen kantoor	172	3.000	3.073
Bibliotheek	95	2.500	363
Abonnementen/contributies	1.748	2.500	2.585
Inventariskosten	747	4.000	4.949
Porto en verzendkosten	15.663	12.000	15.294
Telecommunicatiekosten	20.373	25.000	23.811
Internet-/webdatabaseserverkosten	8.383	2.000	4.581
Soft-/hardware kosten	92.075	87.600	79.843
Correctie berekening voorbelasting BTW Ratio	-697	-	-1.134
	<u>181.946</u>	<u>172.100</u>	<u>166.860</u>

Toelichting afwijking begroting:

Ten behoeve van de verkoop via de webwinkel is meer voorraad ingekocht dan begroot; de verzending van de gekochte producten leverde ook meer portokosten op dan begroot. Vanwege de Covid-maatregelen is minder algemeen drukwerk geproduceerd, zijn nauwelijks nieuwe publicaties voor de bibliotheek aangeschaft en zijn geen kosten gemaakt ten behoeve van de inventaris. Het in eigen beheer hebben van servers is gewijzigd in het onderbrengen van het beheer bij derden waardoor de kosten hoger waren dan begroot maar de veiligheid beter is geborgd. De telecommunicatie daalt door het anders inzetten en minder gebruik tijdens buitenlandse reizen.

Algemene kosten

Accountantskosten/diensten derden	46.176	32.500	33.402
ISO-certificering	4.927	4.000	2.824
Assuranties	28.091	29.000	27.188
Representatiekosten	3.361	3.500	1.877
Overige algemene kosten	2.481	2.000	1.624
	<u>85.036</u>	<u>71.000</u>	<u>66.915</u>

Toelichting afwijking begroting:

De accountantskosten zijn hoger dan begroot doordat in de begroting onvoldoende rekening is gehouden met een hogere offerte ten behoeve de controle werkzaamheden aan de Jaarrekening 2021. Tevens is er eind juli meerwerk van de Jaarrekening 2020 nagekomen en zijn er diverse fiscale adviezen gevraagd welke niet in de begroting van 2021 zijn opgenomen.

	werkelijk 2021	begroting** 2021	werkelijk 2020
Rentelasten en soortgelijke kosten			
Rentelasten	3.249	1.000	603
kosten bank/giro	<u>2.772</u>	<u>2.500</u>	<u>1.996</u>
	<u><u>6.021</u></u>	<u><u>3.500</u></u>	<u><u>2.599</u></u>

Toelichting afwijking begroting:

Als gevolg van de aanhoudende lage rente zijn alle banken ertoe overgegaan rente over uitstaande tegoeden te berekenen. Daar was tijdens het opstellen van de begroting geen rekening meegehouden.

** Begroting 2021 is vastgesteld tijdens de bestuursvergadering van 28 september 2020 na instemming van de Ledenraad in de vergadering op 26 oktober 2020.

Nijmegen,
Sovon Vogelonderzoek Nederland

E.H.J. Kok
Voorzitter

A. Stougie
Penningmeester

M.F.M. Giesbers
Secretaris

7. Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de resultaatbestemming

Volgens artikel 18 van de statuten staat het resultaat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van SOVON Vogelonderzoek Nederland

Van Siburgstraat 2 [3863 HW]
Postbus 1116, 3860 BC Nijkerk
Tel +31 (0)88 2533200
nijkerk@alfa.nl
www.alfa-ra.nl

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van SOVON Vogelonderzoek Nederland te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van SOVON Vogelonderzoek Nederland per 31 december 2021 en van het saldo van baten en lasten over 2021 in overeenstemming met Richtlijn C1: Kleine organisaties-zonder-winststreven van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van SOVON Vogelonderzoek Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, namelijk het bestuursverslag, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het bestuursverslag:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond Richtlijn C1: Kleine organisaties-zonder-winststreven van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen is vereist.

Wij hebben het bestuursverslag gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met Richtlijn C1: Kleine organisaties-zonder-winststreven van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn C1: Kleine organisaties-zonder-winststreven van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar (activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nijkerk, 22 juni 2022

Alfa Accountants B.V.

(Was getekend)

drs. M.J. van Strijdhoven RA